

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2012. április hó 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A halált okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt I. r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2011. évi december hó 8. napján kihirdetett 3.Bf.562/2011/6. számú ítéletének a fellebbezéssel érintett III. r. vádlottra vonatkozó részében megváltoztatja az alábbiak szerint:

E vádlott bűnös foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében (Btk.171.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont).

Ezért a bíróság 260 (kettőszázhatvan) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

Az egy napi tétel összegét 180 (Egyszáznyolcvan) Ft-ban állapítja meg.

Az így kiszabott 46.800 (Negyvenhatezer-nyolcszáz) Ft pénzbüntetést meg nem fizetés esetén 260 (kettőszázhatvan) napi fogházbüntetésre kell átváltoztatni.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből III. r. vádlott külön 75.000 (Hetvenötezer) Ft bűnügyi költséget köteles megfizetni az állam felhívására.

III. r. vádlottat is I. r. és II. r. vádlottak mellett egyetemlegesen kötelezi 505.086 (Ötszázötezer-nyolcvanhat) Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Kötelezi III. r. vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 6.000 (Hatezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

Kötelezi továbbá Ft III. r. vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült 8.160 (Nyolcezer-egyszázhatvan) Ft bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s :

A Nyíregyházi Városi Bíróság 2011. március 7. napján kelt 10.B.1237/2009/29. számú ítéletével III. rendű vádlottat foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége (Btk. 171. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja) miatt 260 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 180,-ft-ban állapította meg. Kimondta, hogy az így kiszabott 46.800,-ft pénzbüntetést meg nem fizetés esetén 260 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A felmerült bűnügyi költségből III. rendű vádlottat külön 75.000,-Ft bűnügyi költség megfizetésére kötelezte, míg kimondta, hogy I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlottak egyetemlegesen 505.086,-Ft bűnügyi költséget kötelesek megfizetni az államnak külön felhívásra.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen aIII. rendű vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2011. december 8. napján meghozott 3.Bf.562/2011/6. számú ítéletével aIII. rendű vádlott vonatkozásában akként változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy III. rendű vádlottat a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének vádja alól felmentette, és a bűnügyi költség viselésére kötelezését mellőzte.

Kimondta, hogy a másodfokú eljárásban felmerült 6.000,-Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság határozatával I. rendű és II. rendű vádlottak vonatkozásában 2011. december 8. napján emelkedett jogerőre és vált végrehajthatóvá.

A másodfokú bíróság ítélete ellen III. rendű vádlott vonatkozásában az ügyész jelentett be fellebbezést a másodfokú ítélet megváltoztatása, e vádlottnak a vádbeli bűncselekményben való bűnössége megállapítása és pénzbüntetés kiszabása végett.

A fellebbviteli főügyészség a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta a következők szerint:

A másodfokú bíróság téves jogi álláspontot foglalt el az ítélet 6. oldalának utolsó két és 7. oldalának első bekezdésében, amikor arra hivatkozott, hogy a III. rendű vádlottal szemben sem a vád, sem az elsőfokú ítélet történeti tényállása nem tartalmazza olyan konkrét foglalkozási szabálynak minősülő munkavédelmi rendelkezés megszegését, amely oksági kapcsolatban állnak a baleset bekövetkeztével.

A III. rendű vádlott felelőssége az ügyészi fellebbezésben és egyébként a vádiratban, továbbá az elsőfokú ítéletben helyesen felhívottak szerint a munkavédelemről szóló törvény és a pontosan megjelölt egyéb jogszabályok vonatkozó rendelkezései, valamint a művezetői munkakör közvetlen munkahelyi irányítói, vezetői kötelezettségein alapszik.

Indítványozta ezért a fellebbviteli főügyészség, hogy a Debreceni Ítéltábla a másodfokú ítéletet a Be. 398. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján változtassa meg, a fellebbezéssel érintett vádlott bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében állapítsa meg, vele szemben pénzbüntetést szabjon ki, valamint kötelezze a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja figyelembevételével az ügyész által előterjesztett fellebbezés a harmadfokú eljárásban joghatályos.

A Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett III. rendű vádlottra az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt a Be. 387. § (1), (2) és (4) bekezdései alapján teljes terjedelmében felülbírálta és megállapította, hogy a rögzített tényállást túlnyomórészt megalapozott, az csupán kisebb részben szorul kiegészítésre, pontosításra az iratok tartalma alapján.

Egyéb iránt a Be. 388. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

A Be. 388. § (2) bekezdése kimondja, hogy a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak. Ha az a tényállás, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, megalapozatlan, és a helyes tényállás az iratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az iratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészítheti vagy helyesbítheti.

A másodfokú bíróság ítélete 5. oldalán az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállást több ponton kiegészítette, a harmadfokú eljárásban további kiegészítése indokolt a rögzített tényállásnak a fellebbezéssel érintett III. rendű vádlottat érintően a következőképpen:

A deszkaélező gép utáni kihordóasztalról a keresztmetszetben és hosszúságban változó anyagdarabokat (választékokat) nemcsak a kihordóasztal két oldalán lévő kötőpályás szállítóocsikra kellett rakni, hanem a prizmat szállító hajtott görgős pálya baleset felőli oldalánál telepített szintén kötőpályás szállítóeszköze (csillére) is.

Ez azt jelenti, hogy az elhaltnak is szükségszerűen meg kellett közelíteni a főterméket szállító görgős pályát, továbbá így a spirálbordás prizma leterelő görgőpárt.

Az itt lévő csille kocsinak és a többinek a pályán történő biztonságos elhelyezése, megközelítése független a megközelítési védelem nélküli leterelő spirálbordás görgő üzemeltetési engedélyének kiadásától és a próbaüzemtől.

A csille kocsik pályákon történő elhelyezését a mindenkori anyagleszedést és választékválogatást végzők - így az elhalt is - döntötték el, illetve határozták meg. Így fordulhatott elő, hogy az a balesetkor is a leterelő görgő veszélyzónájához közel lehetett elhelyezve, amely befoglaló méreténél fogva - különösen rakottan - oly mértékben szűkítette le a választékot kézben szállító dolgozó számára a megközelítési utat, hogy az alkalmatlan volt a biztonságos anyagmozgatásra. Ennek az állapotnak és hiányosságnak a

közvetlen munkahelyi irányítók részéről történő eltérése maga után vonta az alábbi törvényi előírások be nem tartását: így

az MVT. 40. § (1) bekezdés előírását, mely szerint: „A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalót, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.”,

és az MVT. 54. § (7) bekezdés előírását, mely szerint: „Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység, a munka-egészségügyi szaktevékenység, illetőleg az 57-58. §-okban előírtak ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint

b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.”

Az előzőek szerint a kézi és segédeszközzel történő (pálya-csille) anyagmozgatás biztonságával kapcsolatos előírások be nem tartása közvetlen ok- okozati összefüggésbe hozható a balesettel a közvetlen munkahelyi irányítást végző személy (művezető) részéről is. (nyomozati irat 265-267. lapszám)

AzZrt. munkavédelmi szabályzatának 2.5. pontja értelmében a művezető munkavédelmi feladatai körében gondoskodik a felügyelete, irányítása alatt dolgozó beosztott munkavállalók munkabiztonsága és egészségvédelmi érdekében a munkavédelmi törvényben és más munkavédelmi szabályzatban leírt munkavédelmi követelmények betartásáról és betartatásáról.

Rendkívüli körülmények között történő munkavégzés esetén, ha a szabályos üzemvitelre vonatkozó biztonsági előírások nem tarthatók meg, illetőleg a biztonsági állapot csak így ellenőrizhető, elsősorban a következőket biztosítani:

A veszélyes területet meg kell jelölni, illetőleg az illetéktelen személy bejutását meg kell akadályozni.

Az így kiegészített tényállás most már hiányosságoktól mentes, megalapozott, ezért felülbírálatra alkalmas, így irányadó a harmadfokú eljárásban a Be. 388. § (2) bekezdése nyomán.

AIII. rendű vádlott vonatkozásában benyújtott vádirat két elkövetési magatartásról az érintett terhére, két olyan konkrét foglalkozási szabálynak minősülő munkavédelmi rendelkezés megszegését, amely oksági kapcsolatban állt a bekövetkezett balesettel:

„..... sértettnek munkavégzése során szükségszerűen meg kellett közelíteni a főterméket szállító görgős pályát, így a balesetet okozó spirálbordás prizma elterelő görgőpárt is. A csille kocsi pályákon történő elhelyezését, az anyagleszedést és választékválogatást az azt végző, jelen esetben a sértett döntötte el, ezért fordulhatott az elő, hogy az a balesetkor is a leterelő görgő veszélyzónájához közel lehetett elhelyezve, amely rakottan oly mértékben szűkítette le a megközelítési útvonalat, hogy az alkalmatlan volt a biztonságos anyagmozgatásra. Ezt az állapotot, és hiányosságot II. és III. rendű vádlott, mint

közvetlen munkahelyi irányítók eltűrték, nem tartották be azt a törvényi előírást, hogy a munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodó egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

Ezek előírása be nem tartása közvetlen ok, okozati összefüggésbe hozható a balesettel, a közvetlen munkahelyi irányítást végző személyek II. és III. rendű vádlott részéről.

A balesetkori veszélyes térbe jutást megakadályozó kollektív védelmi rendszer (korlát, fényfüggöny, fényzorompó stb.) létesítése a megrendelő és egyben üzemeltetői feladat lett volna. Ezek hiánya is közvetlen ok, okozati összefüggésbe hozható a bekövetkezett balesettel, mely részben létesítési, részben ellenőrzési feladat a közvetlen munkahelyi irányítást végző személyek, így II. és III. rendű vádlott részéről.

A munkáltató általános és objektív felelőssége alapján felelősség terheli az első számú vezetőt, II. rendű vádlottat, továbbá a munkavédelmi szabályzat szerint a munkakörhöz kapcsolódó feladatok alapján III. rendű vádlott művezetőt is."

Nem helytálló a másodfokú bíróság ítélete 6. és 7. oldalán rögzített azon kitétel:

„...III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének megállapíthatósága vonatkozásában sem a vádirat, sem az elsőfokú bíróság történeti tényállása nem tartalmaz olyan konkrét foglalkozási szabálynak minősülő munkavédelmi rendelkezés megszegését, amely oksági kapcsolatban állna a bekövetkezett balesettel.

....a baleset bekövetkezésének időpontjában a fűrészüzem művezetője volt, munkaköri leírását alapul véve nem terhelte olyan kötelezettség, illetve intézkedési jogkör, amely az üzemcsarnokban végzett munkafolyamatok technológiájának kiválasztására, azok hatásos védelmére, illetve az összeforgó spirálbordás görgőpár működésének védőberendezéssel történő ellátásának biztosítására vonatkozott volna, ebből következően nem állapítható meg terhére olyan foglalkozási szabály megszegése, amelyre visszavezethető lenne a sértett életét közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet kialakulása. A baleset elkerülhetőségének megakadályozására sem lehetősége, sem jogszabályban előírt kötelezettsége nem volt, ezért a megyei bíróság avádlottat a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének vádja alól a Be. 331. § (3) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette."

A másodfokú bíróság azért jutott helytelen jogi következtetésre, mivel a vád tárgyává tett két foglalkozási szabályszegés közül csupán az egyik megvalósulásának lehetőségét vizsgálta, ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában, illetőleg az ítéletábra által eszközölt kiegészítéssel a vádban első kérdéskörben említett szabályszegés megállapítása jött szóba.

AIII. rendű vádlottnak, mint művezetőnek, közvetlen munkahelyi vezetőnek kötelessége lett volna a helyszíni munkavégzés során megakadályozni azt a fajta sértetti munkavégzést, mely a sértett egészségét, testi épségét, biztonságát veszélyeztette.

AIII. rendű vádlott mulasztása összefüggésben van a halálesettel, így az ítéletábrának bűnösségét kellett kimondania a Btk. 171. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2)

bekezdés b) pontja szerint minősülő büntetendő a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében.

Az ítélőtábla fentiekben leírt álláspontját támasztja alá a BH 2001. évi 7. számú jogeset is.

Az ügyészi fellebbezés alapos.

Az első fokon eljáró bíróság körütekintően tárta fel a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket, azonban a fellebbezéssel érintett vádlott esetében az enyhítő körülmények körében a gondatlanság enyhébb foka is megjelölendő, ugyanakkor nem enyhítő körülmény a büntetlen előélet, tekintve, hogy gondatlan bűncselekmény róható a terhére. (56/2007. Bk. Vélemény II/1. 2. pontja)

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre tekintettel a Btk. 87. § (2) bekezdés d) pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazásával az ítélőtábla III. rendű vádlott vonatkozásában a Btk. 51. §-a alapján pénzbüntetést szabott ki.

A pénzbüntetés napi tételeinek számát a bűncselekmény tárgyi súlyához, illetőleg az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességéhez igazította, míg az egy napi tétel összegének meghatározásánál tekintettel volt az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaira és életvitelére.

Az átváltoztatásra vonatkozó rendelkezés a Btk. 52. §-án alapul.

A rendelkező részben meghatározott pénzbüntetés az ítélőtábla álláspontja szerint kellően szolgálja a Btk. 37. §-ában szabályozott büntetési célokat a Btk. 83. §-ában rögzített büntetési kiszabási elvekkel együtt.

Miután III. rendű vádlott bűnösségének megállapítására került sor, így a Be. 338. § (1), (3) bekezdései, továbbá a Be. 381. § (1) bekezdése alapján viseli az első és a másodfokú eljárásban személyéhez kapcsolható felmerült bűnügyi költségeket.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla a Be. 393. § (2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen eljárva a Be. 398. § (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta a másodfokú ítéletet, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 396. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a harmadfokú eljárásban a Be. 398. § (3) bekezdésén és 338. § (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2012. április 12.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.Bf.562/2011/6. számú ítélete III. rendű vádlott vonatkozásában az ítélőtábla jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2012. április 12.

Dr. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke